

• مدیر مسئول: محمدحسن روزی طلب
• سردبیر: محمدصادق علیزاده
• معاون فنی: محمدملاعلی اکبری
• دبیر تحریریه: ونوس بهنود
• دبیران:
• سید پویا هاشمی (گزارش و گفت‌وگو)
• صادق رخ‌فرد (تاریخ)

• محمدعلی یزدانبار (کتاب)
• آیه طائبی (زندگی)
• فاطمه سادات رضوی (طنز)
• فرناز اینانلو (زنان)
• زینب فروزنده (زوم)
• فاطمه کهربایی (فرهنگ)

• تلفن: ۸۸۷۶۱۷۲۰ • شماره: ۸۸۷۶۱۲۵۴ • ارتباط مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵
• پیامک: ۳۰۰۰۴۵۱۲۱۳ • روابط عمومی
• نشانی: تهران خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸
• صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۳۸۸
• انتشارات مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران:
۸۸۵۴۸۸۹۲-۵

را نمی‌توانم قضاوت کنم زیرا اطلاع دقیقی از کارنامه فعالیت‌شان ندارم. مجلس هفتم از لحاظ کارشناس اقتصادی قابل قبول بود. مجلس هشتم هم به مسائلی پرداخت که تا آن دوره به آن مسائل پرداخته نشده بود. مسأله سؤال از رئیس‌جمهور اولین بار در مجلس هشتم مطرح شد. مجلس هشتم تابو ریاست‌جمهوری را شکست و عده‌ای در همان زمان هم می‌گفتند در این رابطه از رهبری بپرسیم که موافق هستند یا مخالف. اما این مسأله از مسئولیت نمایندگان مجلس بود. به هر حال اگر بخواهیم قضاوت عادلانه کنیم، باید کارنامه تمام دوره‌ها را مرور کنیم. در بین صحبت‌ها شما به تأثیر مشارکت پایین مردم در انتخابات و اتفاقات بعد از آن اشاره کردید؛ شما به عنوان شخصی که چندین سال در جایگاه‌های مختلف در نظام جمهوری اسلامی دخیل بودید، به صورت مصداقی اشاره کنید که چه اتفاقاتی ممکن است در صورت پایین بودن مشارکت برای کشور رقم بخورد؟

یکی از این اتفاقات توافقی است که بین ایران و غربی‌ها برای رفع تحریم‌ها در جریان است و فعلاً معلق شده است. اینها اگر احساس کنند که نظام جمهوری اسلامی از پشتوانه کافی برخوردار نیست، میل کمتری به مذاکره با ایران پیدا می‌کنند. آنها اگر احساس کنند نظام تضعیف شده است، ممکن است بر تحریم‌ها اضافه کنند تا زودتر به اهداف برسند.

مشارکت مردم، مؤثر در موضع‌گیری غربی‌ها

غربی‌ها اگر احساس کنند که نظام از سمت مردم حمایت می‌شود و نظام دموکراتیک رأس کار قرار دارد، امکان همکاری غربی‌ها و رفع تحریم‌ها محتمل است.

نقش و جایگاه احزاب و گروه‌های سیاسی را در مسأله انتخابات چطور ارزیابی می‌کنید؟

البته ما در کشور ایران احزاب قوی و فراگیر نداریم. در ایران احزاب از لحاظ تعداد مناسب است اما برخی صرفاً روی کاغذ هستند و پایگاه اجتماعی ندارند. اگر ما در ایران دو یا سه حزب قوی و فعال داشتیم شاید شرایط پویایی رقم می‌خورد. همین مقداری هم که هست در گروه‌ها و احزاب سیاسی مختلف هوادارانی دارند که اگر همین تعداد هواداران خودشان را ترقیب کنند، می‌توانند فضای انتخاباتی را گرم کنند و انگیزه مشارکت را در مردم بیشتر کنند. احزاب کشور قطعاً نقش خواهند داشت. با توجه به شرایطی که الان حزب‌های قوی نداریم که مثلاً دو حزب قوی یک دوقطبی سیاسی در جامعه ایجاد کنند تا مشارکت بالاتر برود، اما در حال حاضر چنین حالتی برای ما متصور نیست.

ولایت فقیه و احزاب سیاسی منافقانی ندارند

افرادی که مثل شما سابقه فعالیت سیاسی و حضور در جایگاه‌های حساس در سطح کشور را داشتند، همگی

به این مسأله می‌رسند که باید چند حزب استخوان‌دار و قرص در کشور فعالیت داشته باشند. در رابطه با این موضوع توضیح بفرمایید که آیا مشکل تحزب‌گرایی در کشور وجود دارد یا اینکه شخصیت‌های سیاسی نمی‌توانند در یک حزب کنار یکدیگر قرار بگیرند؟ از نظر من این مسأله به دو علت برمی‌گردد. یکی از این علل سابقه احزاب در کشور است که برخی از احزاب سابقه خوبی نداشتند و مردم از آنها خاطرات خوبی ندارند. شما حزب توده را در نظر داشته باشید، حزب فراگیر و قوی توده، یک حزب کمونیستی بود که مخالف مذهب بود و مردم ایران شاهد سابقه خوبی از آنها نبودند. در کنار این ما حزب جمهوری اسلامی را هم

را دارد. مردم ایران به علت اینکه اکثریت مسلمان هستند، معمولاً در مجموع نظر ولی فقیه را انتخاب می‌کنند. به هر حال این علل و این مسأله برای تشکیل حزب هیچ منافقانی با محوریت ولی فقیه در جامعه ندارد.

رد صلاحیت‌ها بهانه‌ای برای کم‌کاری احزاب سیاسی

شما به نقش احزاب در انتخابات و پر شور کردن فضای انتخاباتی کشور اشاره کردید و معتقد هستید که مهم است اما شاهد بودیم که در انتخابات پیش رو برخی از جبهه‌ها لیستی ارائه ندادند. آیا این عدم ارائه لیست می‌تواند به نوعی تشویق برای عدم مشارکت باشد؟

مردم باشد. شاید این اقدام یک روزنه‌ای باز کند تا زمینه‌ای برای تغییر و اصلاح امور پیدا شود.

به نظر شما به عنوان شخصی که در جایگاه نمایندگی مجلس در ادوار مجلس شورای اسلامی حاضر بودید، هر کدام از بخش‌های مختلف نظام در خصوص بالا بردن مشارکت باید چه اقداماتی انجام دهند؟

اگر دولت یک برنامه‌ای داشت که از چند ماه گذشته اقدامی می‌کرد تا مقداری قیمت‌ها کنترل می‌شدند و مردم احساس می‌کردند که گشایش اقتصادی پیدا شده و امیدی هست تا سر و سامانی به وضع زندگی مردم بدهد، در این صورت مشارکت خیلی

بهبتر بود. این مشکلات گرانی و تورم مردم را ناراحت کرده و دولت تا الان نتوانسته جلوی این قضیه ایستادگی کند.

البته سایر نهادها هم می‌توانند در حوزه خودشان اقدامی کنند که مردم را در مشارکت تشویق کند. مثلاً قوه قضائیه نتیجه رسیدگی به برخی از فسادهای مالی را اعلام کند در مشارکت مردم مؤثر است. اینکه اعلام شد اموال بابک زنجانی به کشور برگشت، مردم را خوشحال کرد. مردم متوجه می‌شوند که کسی هست پیگیر امور آنها باشد. اگر مجلس شورای اسلامی مصوباتی داشت که بازنشستگان یا معلمان دلخوش می‌شدند یا مثلاً در موضوع مالیات‌ها سختگیری زیادی نشود، مردم را به مشارکت تشویق می‌کند. این مدل اخبار را مبارزه با فساد یا برخورد با مفسدین و یا حتی اقدامات مهم دولت تأثیر خیلی زیادی دارد تا مردم بدانند نظام و ملت یکسان هستند.

برخی گروه‌های سیاسی معتقدند که ما به اندازه کافی کاندیدای مورد نظر نداریم تا بتوانیم یک لیستی را برای مردم ارائه کنیم. در واقع به نحوه بررسی صلاحیت‌ها انتقاد داشتند و اینکه تعداد زیادی رد صلاحیت شدند. این احزاب معتقدند بیشتر افراد مدنظر ما رد صلاحیت شدند و بنابراین نمی‌توانیم لیستی ببندیم.

خب این افراد که ذکر کردم دو گروه هستند؛ برخی می‌گویند در انتخابات شرکت می‌کنیم ولی لیست نمی‌دهیم ولی گروه دیگری حتی قصد شرکت در انتخابات را هم ندارند.

به هر حال در میان افراد تأیید صلاحیت‌شده، افراد شایسته، معتدل و عقل‌گرا وجود دارند و اینطور نیست که دست‌ما بسته باشد.

باید از حداقل امکانات استفاده کرد و لیستی ارائه کرد تا باعث افزایش مشارکت

داشتیم که حاصل پیروزی انقلاب اسلامی و شور و شوق اول انقلاب بود و خیلی به نوع طبیعی و پله‌پله رشد نکرد. آن هیجانات اول انقلاب باعث شد تا هواداران بسیار زیادی داشته باشد ولی بعد از دورانی آرام آرام تنزل پیدا کرد و در آخر تعطیل شد.

یکی دیگر از علل، مسأله ولایت فقیه است. برخی معتقدند وجود حزب با وجود ولایت فقیه جور نیست. این افراد معتقدند خب اگر ما حزبی تأسیس کردیم و نظراتی خلاف نظر ولی فقیه داشتیم، باید چگونه اقدام کنیم؟ آیا می‌توان نظرات را اعلام کرد یا خیر؟ این علت مشهود است که احساس می‌کنند دستشان خیلی باز نیست و تشکیل حزب باید منطبق با سیاست کلی نظام باشد.

این در حالی است که نباید مشکلی باشد و تمام احزاب باید نظراتشان را واضح اعلام کنند. طبیعتاً ولی فقیه هم نظرات خودش

مجلس هشتم هم به مسائلی پرداخت که تا آن دوره به آن مسائل پرداخته نشده بود. مسأله سؤال از رئیس‌جمهور اولین بار در مجلس هشتم مطرح شد. مجلس هشتم تابو ریاست‌جمهوری را شکست